

FRIEDA 3+

TATTARRATTAT!

zo 8 dec 2019 | 11u & 15u

Stadsschouwburg

FAMILIE

FRIEDA MAAKT MET TATTARRATTAT! (3+) EEN WERELD VAN VERSCHIL

Ze nemen het woord van elkaar over, onderbreken elkaar, spreken elkaar soms tegen – makers Eva Binon en Patrick Vervueren van frieda zijn niet bang voor een gesprek met wat contrast. ‘Verschil’ tekent sowieso het collectief waarvan ze deel uitmaken, en meer nog de voorstelling waarmee ze momenteel toeren: *TATTARRATTAT!*

Het begint al met de behoorlijk diverse doelgroep: *TATTARRATTAT!* werd specifiek gemaakt voor kleuters en volwassenen – dus niet voor de leeftijdsgroepen daartussenin. Het is een performance waarin vier spelers/muzikanten op een houten speelvlak aan de slag gaan met rudimentaire houten vormen. Ze groeperen, ordenen, bouwen, breken af en hergroeperen de blokken. Er ontstaat vanzelf betekenis, omdat wij – zowel de grote als de kleine mensen – daar nu eenmaal naar zoeken: groot is niet klein, dik is niet dun, rond is niet vierkant, samen is niet alleen. Verschillend is niet gelijk; hoe mooi dat verschil ook kan zijn.

We kennen frieda vooral van vrij figuratief poppentheater – ik denk aan voorstellingen als *De Bomma's of Lampe* – maar met *TATTARRATTAT!* trekken jullie radicaal de kaart van de abstractie.

Eva Binon: “In zekere zin zat die abstractie ook al in de vorige voorstelling, *Pygmalion*, maar dat was een productie voor volwassenen. Het uitgangspunt daar was dat we zo lang mogelijk de betekenis wilden uitstellen, zodat het publiek vrij zou zijn om zijn verbeelding te laten werken.”

Patrick Vervueren: “We houden van de idee dat je je publiek niet hoeft voor te schrijven wat het moet denken. Ik vind het zelf ook altijd fijn om te merken dat een voorstelling open is, dat er geen boodschap in mijn gezicht wordt gewreven.”

Geldt die opvatting ook voor drieplossers, die minder bewust naar theater kijken? Dat lijkt me voor dat jonge publiek hard werken.

Vervueren: “Ik denk net dat het voor hen minder hard werken is dan voor het volwassen deel van het publiek. Kleuters komen zonder verwachtingspatroon de zaal binnen, ze staan open voor alles wat op hun pad komt.”

08.12.2019 Tarrattarrat © Pieter Dumoulin

“Het ene blokje is het andere niet”

Binon: “Ze kijken naar wat er gebeurt, zonder het verlangen om iets te begrijpen op een rationele manier. Dat is een kijkhouding die verdwijnt met ouder worden.”

Vervueren: “Vandaar dat ik hoop dat het volwassen deel van het publiek iets ‘opsteekt’ van de manier waarop kinderen kijken.”

Binon: “Zie je dat zo, als iets educatief? Voor mij is dat minder aan de hand. Ik vind het gewoon interessant om één voorstelling te maken en daar twee perspectieven op los te laten.”

Vervueren: “Bij mij speelt toch een element van ‘weerstand’, ja. Ik merk bijvoorbeeld dat onze eigen dochter keihard is gefascineerd door de abstractie van Miró, maar dat ze op school vooral in de richting van het narratief wordt geduwd. Ze leert binnen de lijntjes te kleuren, ze leert hoe een mannetje er ‘moet’ uitzien. Ik zie dat als de inperking van haar creativiteit. Uiteraard is het goed dat ze bepaalde vaardigheden aanleert, maar ik vind het ook belangrijk dat je daarnaast andere mogelijkheden aanreikt. Met *TATTARRATTAT!* proberen we dat te doen.”

POLITIEK?

Je kan in *TATTARRATTAT!* niet spreken van een verhaal, maar er is wel een basisprincipe.

Binon: “Tina Heylen (*decor-, kostuumontwerper die ook in de voorstelling speelt*) kwam met het idee om iets te doen rond gelijkenis en verschil, en we ontdekten al snel dat we dat zo neutraal mogelijk wilden doordenken. Het gekke is dat dat bijna niet mogelijk is: van zodra je begint te praten over verschil zit je in een politiek en maatschappelijk gesprek.”

Vervueren: “We hebben zo’n ‘crisisdag’ gehad, waarbij we plots beseften dat we vier witte mensen zijn van dezelfde leeftijd en hetzelfde opleidingsniveau, en dat er zelfs tussen het recuphout dat we gebruikten maar een paar donker gekleurde blokken zaten.”

Binon: “We hebben die gesprekken allemaal doorworsteld, maar het was een bewuste keuze om daar op het podium uiteindelijk geen stelling over in te nemen. Dat hoeft ook niet, want zelfs al gaat het over een driehoek en een vierkant, toch voel je vanalles. Vorm scheidt vanzelf betekenis, dat is de essentie van *TATTARRATTAT!*”

Net zoals ook de keuze van het materiaal – jullie gebruiken enkel recuphout – zonder nadrukkelijk te zijn toch iets vertelt over jullie blik op de wereld.

Binon: “Op zich was de aanleiding heel praktisch: mijn broer is een meubelontwerper en ik wilde al lang eens iets doen met zijn houtresten, omdat ik die erg mooi vind. We zijn eens een camionette vol blokken gaan halen en daar zijn we intuïtief mee begonnen.”

Vervueren: “Maar het klopt wel dat ecologie belangrijk is voor ons, en dat we zowel binnen als buiten frieda proberen om daar zo bewust mogelijk mee om te gaan. Zonder er meteen een statement van te maken.”

DE FANTASTISCHE MENS

Jullie staan op het podium met muzikant Ephraïm Cielen en kostuumontwerper Tina Heylen, zelf zijn jullie acteurs. Geen evidente combinatie, toch?

Vervueren: “We hebben *TATTARRATTAT!* echt met vier gemaakt, met de bedoeling dat iedereen zijn eigenheid kon bewaren, waardoor het tijdens het maken zelf ook heel hard ging over gelijkenis en verschil, tussen ons als makers dan. Ook al maken we het elkaar daar soms ook lastig mee, die diversiteit is wel een kracht.”

frieda is inderdaad een verzameling van uiteenlopende profielen: naast jullie als spelers behoren ook Nikè Moens als scenograaf/ kostuumontwerper en Jan Palincx als interieurvormgever/decorontwerper tot de vaste ploeg. Wat is de lijn die jullie bindt?

Vervueren: “Ik denk net de behoefte om de grenzen van ons eigen medium af te tasten, om binnen de podiumkunsten aan de slag te gaan met beeldende kunst bijvoorbeeld, of omgekeerd. Ik vind het heel fijn dat je vanuit een andere hoek naar de dingen kunt kijken en toch elkaars werk en eigenheid respecteren.”

Binon: “Maar we delen ook een verbeelding, een bepaald wereldbeeld, dat voel ik wel aan. Daarin proberen we met humor te kijken naar wat die arme, die fantastische mens allemaal uitsteekt, hoe hij klungelt en weer rechtveert.”

Vervueren: “En we hebben de neiging om dat grote, complexe gegeven dat ‘het leven’ is dan zodanig te doorwerken en doorwroeten dat er een simpele vorm uitkomt, die we zo eenvoudig mogelijk kunnen tonen aan een publiek. In de vorm van een blokje bijvoorbeeld.” (*lacht*)

Evelyn Coussens